

Betænkning

over forslag til lov om friskoler og private realskoler m. v.

(Afgivet af udvalget for undervisning og uddannelse den 13. maj 1970).

Udvalget har behandlet lovforslaget i en række møder og har herunder haft samråd med undervisningsministeren, som endvidere skriftligt har besvaret en række spørgsmål fra udvalget.

Der er i udvalget modtaget skriftlige og/eller mundtlige henvendelser fra Bymæssige Kommuner og De samvirkende Kommunalforeninger i Danmark (Sognerådsforeningerne), Dansk Friskoleforening, Foreningen af Friskoleledere i Storkøbenhavn og Købstæderne og Foreningen af private selvejende Gymnasier og Studenterkurser samt Den private Realskoles Bestyrerforening og Den private Realskoles Lærerforening.

Ifølge lovforslagets § 1, stk. 2, kan undervisningsministeren i særlige tilfælde godkende, at en friskole henviser sine elever til undervisning i 6. og 7. skoleår ved en anden privat skole efter aftale med denne. Udvalget har spurgt ministeren, hvad årsagen er til, at en sådan henvisning ikke kan finde sted på et tidligere klassetrin.

Af undervisningsministerens svar fremgår, at en friskole i princippet skal undervise sine elever gennem de 7 år, undervisningspligten omfatter. Bortset fra de særlige forhold, som kan gøre det rimeligt, at de to ældste årgange overføres til en anden friskole, har ministeren ikke anset det for rimeligt, at man ved at overføre elever på lavere årgangstrin til andre skoler skaber en art forskoler eller forberedelsesskoler bestående udelukkende af de første årgange. I det for folketinget fremsatte forslag til ændring af lov om folkeskolen er det i § 1, nr. 23, foreslået, at undervisning i det første fremmedsprog påbegyndes i 5. skoleår. Der vil, som anført i bemærkningerne til forslaget til

lov om friskoler, private realskoler m. v., kunne finde et samarbejde sted med en anden privat eller kommunal skole om undervisning i dette fag, uden at dette gør en overflytning af hele årgangen nødvendig.

Spørgsmålet om muligheden for at yde tilskud fra det offentlige til udgifter til befordring af elever i private skoler har været drøftet i udvalget. Udvalget henstiller til ministeren at optage forhandlinger med kommunerne om gennemførelse af en ordning, hvorefter kommunerne yder tilskud til disse udgifter i samme omfang som til eleverne i den offentlige skole.

Det er ved lovforslagets § 3 overladt til undervisningsministeren bl. a. at fastsætte betingelserne for optagelse på private realkursus, og det fremgår af bemærkningerne til bestemmelsen, at det er tanken fortsat at fastsætte, at eleverne tidligst kan optages på kurserne ét år efter undervisningspligtens ophør.

Udvalget henstiller til ministeren, at de nævnte betingelser ajourføres således, at kurserne ved undervisningspligtens forlængelse fremdeles kan optage eleverne på et sådant tidspunkt, at de kan tage realeksamen på samme tidspunkt, som de ville have kunnet ved at gennemføre undervisningen ved normal skolegang.

Det er efter udvalgets opfattelse af den største betydning, at der sikres eleverne i private skoler adgang til tilstrækkelig og kvalificeret specialundervisning, jfr. lovforslagets § 4, og udvalget forventer, at bestemmelserne herom udbygges og administreres på en sådan måde, at alle børn får adgang til den hjælp, der af samfundsmæssige og pædagogiske grunde må anses for